C/2025/647

10.2.2025

RÅDETS HENSTILLING

af 21. januar 2025

om godkendelse af Rumæniens nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag

(C/2025/647)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121,

som henviser til forordning (EU) 2024/1263, særlig artikel 17,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen, og

som tager følgende i betragtning:

GENERELLE BETRAGTNINGER

(1) Den 30. april 2024 trådte en reformeret ramme for økonomisk styring i EU i kraft. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning ([1]) udgør sammen med den ændrede forordning (EF) nr. 1467/97 om gennemførelse af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud ([2]) og det ændrede rådsdirektiv 2011/85/EU om medlemsstaternes budgetmæssige rammer ([3]) de væsentligste elementer i EU's reformerede ramme for økonomisk styring. Rammens formål er at fremme sunde og holdbare offentlige finanser og bæredygtig og inklusiv vækst og modstandsdygtighed gennem reformer og investeringer samt forhindre uforholdsmæssigt store offentlige underskud. Den fremmer også det nationale ejerskab og lægger større vægt på det mellemfristede sigte, samtidig med at der fokuseres på en mere effektiv og sammenhængende håndhævelse af reglerne.

(2) De nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag, som medlemsstaterne forelægger Rådet og Kommissionen, er det centrale element i den nye ramme for økonomisk styring. Planerne skal opfylde to mål: i) sikre, at bl.a. den offentlige gæld ved udgangen af tilpasningsperioden er på en troværdig nedadgående kurs eller fastholdes på et forsvarligt niveau, og at det offentlige underskud nedbringes og fastholdes under referenceværdien på 3 % af BNP på mellemlang sigt, og ii) sikre gennemførelsen af reformer og investeringer, som reagerer på de vigtigste udfordringer, der er identificeret inden for rammerne af det europæiske semester, og håndterer EU's fælles prioriteter. Med henblik herpå skal hver plan indeholde et mellemfristet tilsagn om en nettoudgiftskurs ([4]), som reelt skaber en budgetmæssig begrænsning i hele planens varighed, der dækker en periode på fire eller fem år (afhængigt af den berørte medlemsstats normale valgperiode). Derudover skal der i planen redegøres for, hvordan medlemsstaten vil sikre gennemførelsen af reformer og investeringer, som reagerer på de vigtigste udfordringer, der er identificeret inden for rammerne af det europæiske semester, navnlig i de landespecifikke henstillinger (herunder dem, der vedrører proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer, hvis det er relevant), og hvordan planen vil håndtere Unionens fælles prioriteter. Perioden for finanspolitisk tilpasning dækker fire år og kan forlænges med op til tre år, hvis medlemsstaten giver tilsagn om at gennemføre en række relevante reformer og investeringer, der opfylder kriterierne i forordning (EU) 2024/1263.

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Rådets forordning (EU) 2024/1264 af 29. april 2024 om ændring af forordning (EF) nr. 1467/97 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EUT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Rådets direktiv (EU) 2024/1265 af 29. april 2024 om ændring af direktiv 2011/85/EU om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer (EUT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Nettoudgifter som defineret i artikel 2 i forordning (EU) 2024/1263, dvs. offentlige udgifter, eksklusive i) renteudgifter, ii) diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, iii) udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, iv) nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, v) konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse samt vi) engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

(3) Når planen er forelagt, skal Kommissionen vurdere, om den opfylder kravene i forordning (EU) 2024/1263.

(4) På grundlag af en henstilling fra Kommissionen skal Rådet derefter vedtage en henstilling med henblik på at fastsætte den pågældende medlemsstats nettoudgiftskurs og, hvor det er relevant, godkende det sæt af reform- og investeringstilsagn, der ligger til grund for en forlængelse af den finanspolitiske tilpasningsperiode.

BETRAGTNINGER VEDRØRENDE RUMÆNIENS NATIONALE MELLEMFRISTEDE PLAN FOR FINANS- OG STRUKTURPOLITISKE TILTAG

(5) Den 25. oktober 2024 forelagde Rumænien sin nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag for Rådet og Kommissionen. Planen blev forelagt, efter at den frist, der er fastsat i artikel 36 i forordning (EU) 2024/1263, var blevet forlænget efter aftale med Kommissionen. Fristen blev forlænget efter aftale med Kommissionen i lyset af Rumæniens begrundelser.

Forløb forud for forelæggelse af planen

(6) Som ramme for den dialog, der fører til forelæggelse af nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag, meddelte Kommissionen den 21. juni 2024 i henhold til artikel 9 i forordning (EU) 2024/1263 Rumænien en referencekurs ([5]). Kommissionen offentliggjorde referencekursen den 25. oktober ([6]). Referencekursen er risikobaseret og sikrer, at den offentlige gæld senest ved udgangen af den finanspolitiske tilpasningsperiode, forudsat at der ikke træffes yderligere budgetforanstaltninger efter tilpasningsperioden, er på en troværdig nedadgående kurs eller fastholdes på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt, og at det offentlige underskud bringes ned under 3 % af BNP i tilpasningsperioden og fastholdes under denne referenceværdi på mellemlang sigt. Det mellemlange sigt er defineret som en periode på ti år efter udgangen af tilpasningsperioden. I overensstemmelse med artikel 6, litra d), og artikel 7 og 8 i forordning (EU) 2024/1263 er referencekursen også i overensstemmelse med underskudsbenchmarket, sikkerhedsforanstaltningen vedrørende gældsholdbarhed og sikkerhedsforanstaltningen vedrørende underskudsmodstandsdygtighed. Referencekursen for Rumænien, som er baseret på Kommissionens antagelser, der understøtter den forudgående vejledning fremsendt i juni 2024, og tager udgangspunkt i en syvårig tilpasningsperiode, tilsiger, at nettoudgifterne ikke stiger med mere end de værdier, der fremgår af tabel 1. Det svarer til en gennemsnitlig vækst i nettoudgifterne på 5,2 % i løbet af tilpasningsperioden (2025-2031) og på 5,5 % i perioden 2025-2028.

Tabel 1: Referencekurs, som Kommissionen meddelte Rumænien den 21. juni 2024

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Gennemsnit 2025-2028	Gennemsnit 2025-2031
Maksimal vækst i nettoudgifterne (årlig, i %)	6,1	5,7	5,3	5,0	4,8	4,7	4,5	5,5	5,2

Kilde: Kommissionens beregninger.

(7) I overensstemmelse med artikel 12 i forordning (EU) 2024/1263 førte Rumænien og Kommissionen en teknisk dialog fra juli til oktober 2024. Dialogen fokuserede på Rumæniens påtænkte nettoudgiftskurs og de underliggende antagelser herfor samt det sæt reform- og investeringstilsagn, der ligger til grund for Rumæniens anmodning om en forlængelse af tilpasningsperioden. Drøftelserne fokuserede på skattereformen, reformen af skatteforvaltningen, reformen af skatteordningen for mikrovirksomheder og udgiftsanalyser. Dialogen vedrørte også de reformer og investeringer, der påtænkes gennemført som reaktion på de vigtigste udfordringer, der er identificeret inden for

([5]) Den forudgående vejledning, der meddeles medlemsstaterne og Det Økonomiske og Finansielle Udvalg, omfatter kurser uden og med en forlængelse af tilpasningsperioden (dvs. henholdsvis fire og syv år). Den omfatter også de væsentligste initialbetingelser og underliggende antagelser, der lægges til grund i Kommissionens ramme for mellemfristede fremskrivninger af den offentlige gæld. Referencekursen blev beregnet på grundlag af den metode, der er beskrevet i Kommissionens »Debt Sustainability Monitor 2023« (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Den er baseret på Kommissionens forårsprognose 2024 og dennes mellemfristede fremskrivninger til 2033, og BNP-væksten og aldringsomkostningerne på lang sigt er i tråd med Kommissionens og Rådets fælles rapport om befolkningens aldring 2024 (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#romania.

rammerne af det europæiske semester, og på Unionens fælles prioriteter med hensyn til en retfærdig grøn og digital omstilling, social og økonomisk modstandsdygtighed, energisikkerhed og opbygning af forsvarskapacitet.

(8) Ifølge de oplysninger, Rumænien har givet i planen, gennemførte Rumænien i oktober 2024 en høring af civilsamfundet og arbejdsmarkedets parter i overensstemmelse med artikel 11, stk. 3, og artikel 36, stk. 1, litra c), i forordning (EU) 2024/1263. Ifølge oplysningerne i Rumæniens plan blev planen den 16. oktober 2024 forelagt til offentlig debat med repræsentanter for erhvervslivet og civilsamfundet.

Andre relevante procedurer

(9) Rumænien er i øjeblikket omfattet af en procedure i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud ([7]). Den 3. april 2020 vedtog Rådet efter henstilling fra Kommissionen afgørelse (EU) 2020/509 i medfør af artikel 126, stk. 6, i TEUF, hvori det fastslog, at der som følge af en planlagt manglende overholdelse af underskudskriteriet i TEUF forelå et uforholdsmæssigt stort underskud i Rumænien, og udstedte en henstilling i medfør af artikel 126, stk. 7, i TEUF med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort offentligt underskud til ophør senest i 2022. I lyset af den store nedgang i den økonomiske aktivitet i forbindelse med covid-19-pandemien vedtog Rådet den 18. juni 2021 en revideret henstilling i medfør af artikel 126, stk. 7, i TEUF vedrørende Rumænien, hvori den forlængede fristen for korrektion til 2024. Den 24. november 2021 konkluderede Kommissionen, at Rumænien havde truffet virkningsfulde foranstaltninger som reaktion på Rådets henstilling af 18. juni 2021 i medfør af artikel 126, stk. 7, i TEUF, og fandt, at der ikke var behov for at tage yderligere skridt som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. I 2023 var alle delelementerne af Rådets henstilling til Rumænien fra 2021 imidlertid langt fra nået. Det samlede underskud var betydeligt højere (6,5 % af BNP mod 4,4 % af BNP i Rådets henstilling), den strukturelle indsats var meget lavere end henstillet, og væksten i nettoudgifterne var langt højere end henstillet.

(10) Derfor fastslog Rådet den 26. juli 2024, at Rumænien ikke har truffet virkningsfulde foranstaltninger som reaktion på Rådets henstilling af 18. juni 2021 ([8]). Nærværende henstilling falder sammen med Rådets reviderede henstilling i henhold til artikel 126, stk. 7, i TEUF med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud i Rumænien til ophør ([9]). Den samtidige vedtagelse af de to henstillinger er tilpasset efter og begrundet i overgangen til den nye ramme for økonomisk styring og sikrer sammenhæng mellem de anbefalede tilpasningskurser.

(11) Den 19. juni 2024 konkluderede Kommissionen, at Rumænien er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. Navnlig står Rumænien over for sårbarheder i forbindelse med betalingsbalancen, der hovedsagelig er forbundet med store og stigende offentlige underskud, mens det betydelige pris- og omkostningspres er intensiveret, og de politiske tiltag har været svage ([10]).

(12) Den 21. oktober 2024 rettede Rådet en række landespecifikke henstillinger til Rumænien som led i det europæiske semester ([11]).

SAMMENDRAG AF PLANEN OG KOMMISSIONENS VURDERING HERAF

(13) I overensstemmelse med artikel 16 i forordning (EU) 2024/1263 har Kommissionen foretaget følgende vurdering af planen:

Kontekst: makroøkonomisk og finanspolitisk situation og udsigter

(14) Den økonomiske aktivitet i Rumænien steg med 2,4 % i 2023 med udgangspunkt i den indenlandske efterspørgsel. Ifølge Europa-Kommissionens efterårsprognose 2024 forventes økonomien at vokse med 1,4 % i 2024, og denne lavere vækst afspejler en langsommere udvikling inden for industriproduktion, boligbyggeri, informationsteknologi og transporttjenester. I 2025 forventes det reale BNP at stige med 2,5 %, understøttet af et robust privatforbrug og en stigning i de private investeringer, som begge hjælpes på vej af mere lempelige finansielle forhold. I 2026 forventes det reale BNP at stige med 2,9 %, da EU-finansierede investeringer i offentlig infrastruktur bør stimulere væksten kraftigt, efterhånden som genopretnings- og resiliensfacilitetens program går ind i sin afsluttende fase. Væksten i potentielt BNP i Rumænien forventes i prognoseperioden (dvs. 2024-2026) i gennemsnit at ligge på 2,2 % som

([7]) Alle dokumenter i relation til proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud over for Rumænien findes på: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/romania_en.

([8]) EUT L, 1.8.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2130/oj.

([9]) Henstilling med henblik på Rådets henstilling med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud i Rumænien til ophør (COM(2024) 957 final af 26.11.2024).

([10]) Tillæg 4 til meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Den Europæiske Centralbank, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Investeringsbank (COM(2024) 600 final).

([11]) Rådets henstilling af 21. oktober 2024 om Rumæniens økonomiske, budgetmæssige, beskæftigelsesmæssige og strukturelle politikker.

følge af kapitalintensivering og vækst i totalfaktorproduktiviteten. Arbejdsløsheden lå på 5,6 % i 2023 og vil ifølge Kommissionens fremskrivninger være på 5,5 % i 2024, 5,5 % i 2025 og 5,4 % i 2026. Inflationen (BNP-deflatoren) ventes at falde fra 12,8 % i 2023 til 9,0 % i 2024 og ligge på 5,9 % i 2025 og 5,3 % i 2026.

(15) Hvad angår den finanspolitiske udvikling, udgjorde Rumæniens offentlige underskud i 2023 6,5 % af BNP. Ifølge Europa-Kommissionens efterårsprognose 2024 ventes det at udgøre 8,0 % af BNP i 2024 og 7,9 % af BNP i 2025 og – ud fra en antagelse om uændret politik – 7,9 % af BNP i 2026. Kommissionens prognose tager ikke hensyn til Rumæniens budgetforslag for 2025, som endnu ikke er udarbejdet. Den offentlige gæld udgjorde 48,9 % af BNP ved udgangen af 2023. Ifølge Kommissionens prognose ventes gældskvoten at stige til 52,2 % af BNP ved udgangen af 2024. Den forventes at stige til 56,1 % af BNP ved udgangen af 2025 og 59,7 % ved udgangen af 2026. Kommissionens finanspolitiske prognose tager ikke hensyn til de politiktilsagn, der er indeholdt i de mellemfristede planer, før de understøttes med troværdigt bebudede og tilstrækkeligt specificerede konkrete politiske foranstaltninger.

Nettoudgiftskurs og væsentligste makroøkonomiske antagelser i planen

(16) Rumæniens nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag dækker perioden 2025-2028 og fremlægger en finanspolitisk tilpasning over syv år.

(17) Planen indeholder alle de oplysninger, der kræves i henhold til artikel 13 i forordning (EU) 2024/1263.

(18) Planen indeholder et tilsagn om en nettoudgiftskurs som angivet i tabel 2, som svarer til en gennemsnitlig vækst i nettoudgifterne på 4,8 % i perioden 2025-2028. Derudover giver Rumænien tilsagn om at gennemføre et sæt reformer og investeringer med henblik på at opnå en forlængelse af tilpasningsperioden til syv år (2025-2031), i hvilken periode den gennemsnitlige vækst i nettoudgifterne er planlagt til 4,4 %. Den gennemsnitlige vækst i nettoudgifterne, der er angivet i planen for tilpasningsperioden (2025-2031), er lavere end den gennemsnitlige vækst i nettoudgifterne i henhold til referencekursen som meddelt af Kommissionen den 21. juni 2024 (5,2 %). I planen antages det, at væksten i potentielt BNP vil falde gradvist fra 2,7 % i 2024 til 2,0 % i 2031. Samtidig ventes vækstraten for BNP-deflatoren ifølge planen at falde fra 7,2 % i 2024 til 5,0 i 2025 for gradvist at falde yderligere til 4,4 % i 2031.

Tabel 2: Nettoudgiftskurs og væsentligste antagelser i Rumæniens plan

						Forlængelse af tilpasningsperioden				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Gennemsnit i planens løbetid 2025-2028	Gennemsnit i tilpasningsperioden 2025-2031
Vækst i nettoudgifterne (årlig, i %)	14,3	5,1	4,9	4,7	4,3	4,2	3,9	3,8	4,8	4,4
Vækst i nettoudgifterne (kumuleret, fra basisåret 2023, i %)	14,3	20,2	26,0	31,9	37,6	43,3	49,0	54,7	ikke relevant	ikke relevant
Vækst i potentielt BNP (i %)	2,7	2,7	2,5	2,4	2,2	2,1	2,0	2,0	2,4	2,3
Inflation (vækst i BNP-deflator, i %)	7,2	5,0	4,9	4,8	4,7	4,6	4,5	4,4	4,8	4,7

Kilde: Rumæniens mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag og Kommissionens beregninger.

Betydning af planens tilsagn vedrørende nettoudgifterne for den offentlige gæld

(19) Hvis den nettoudgiftskurs, der er givet tilsagn om i planen, og de underliggende antagelser realiseres, vil den offentlige gæld ifølge planen stige fra 52,2 % af BNP i 2024 til 62,6 % af BNP i 2029, før den atter falder til 61,4 % af BNP i 2031, jf. nedenstående tabel. Den forventes derefter løbende at falde et godt stykke under 60 % af BNP i løbet af de 10 år, der følger efter den periode, der er dækket af planen.

Tabel 3: Udvikling i offentlig gæld og offentlig saldo ifølge Rumæniens plan

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2041
Offentlig gæld (i % af BNP)	48,9	52,2	55,7	58,5	60,6	62,0	62,6	62,4	61,4	47,9
Offentlig saldo (i % af BNP)	- 6,5	- 7,9	- 7,0	- 6,4	- 5,7	- 5,0	- 4,2	- 3,4	- 2,5	- 1,6

Kilde: Rumæniens mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag.

Ifølge planen vil den offentlige gældskvote således blive bragt ned under traktatens referenceværdi på 60 % af BNP på mellemlang sigt. Dette er troværdigt ud fra planens antagelser, da gælden forventes at være under 60 % af BNP i 2041 ifølge alle deterministiske stresstest i Kommissionens gældsholdbarhedsanalyse. På basis af de politiske tilsagn og de makroøkonomiske antagelser i planen er den nettoudgiftskurs, der er angivet i planen, således i overensstemmelse med kravet til gælden som fastsat i artikel 6, litra a), og artikel 16, stk. 2, i forordning (EU) 2024/1263.

Betydning af planens tilsagn vedrørende nettoudgifterne for den offentlige saldo

(20) Baseret på nettoudgiftskursen og antagelserne i planen vil det offentlige underskud falde fra 7,9 % af BNP i 2024 til 2,5 % af BNP i 2031, som er det første år, hvor underskuddet vil være under 3 % af BNP. Ifølge planen vil den offentlige saldo således ikke overstige referenceværdien på 3 % af BNP ved udgangen af tilpasningsperioden (2031). Samtidig vil det offentlige underskud ikke overstige 3 % af BNP i de ti år, der følger efter tilpasningsperioden (dvs. frem til 2041). På basis af de politiske tilsagn og de makroøkonomiske antagelser i planen er den nettoudgiftskurs, der er angivet i planen, således i overensstemmelse med underskudskravet som fastsat i artikel 6, litra b), og artikel 16, stk. 2, i forordning (EU) 2024/1263.

Tidsprofil for den finanspolitiske tilpasning

(21) Den finanspolitiske tilpasning, der er beskrevet i planen – målt som ændringen i den strukturelle primære saldo – har en lineær tidsprofil som krævet i henhold til artikel 6, litra c), i forordning (EU) 2024/1263. Den finanspolitiske tilpasning i planens fire første år er således proportional med den samlede tilpasningsindsats. På basis af de politiske tilsagn og de makroøkonomiske antagelser i planen er den nettoudgiftskurs, der er angivet i planen, således i overensstemmelse med sikkerhedsforanstaltningen mod udskydelse som fastsat i artikel 6, litra c), og overgangsbestemmelsen i artikel 36, stk. 1, litra e), i forordning (EU) 2024/1263.

Tabel 4: Udvikling i strukturel primær saldo ifølge Rumæniens plan

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Strukturel primær saldo (i % af BNP)	- 4,1	- 5,3	- 4,3	- 3,3	- 2,3	- 1,3	- 0,3	0,7	1,7
Ændring i strukturel primær saldo (procentpoint)	ikke relevant	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Kilde: Rumæniens mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag.

Planens overensstemmelse med proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud

(22) Den nettoudgiftskurs, der er anført i planen, er i overensstemmelse med kravene i henhold til proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (navnlig den årlige strukturelle minimumstilpasning, der er fastsat i artikel 3, stk. 4, tredje afsnit, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97).

Planens overensstemmelse med sikkerhedsforanstaltningen vedrørende underskudsmodstandsdygtighed

(23) Kravet under den forebyggende del som fastsat i artikel 8 i forordning (EU) 2024/1263 om sikkerhedsforanstaltningen vedrørende underskudsmodstandsdygtighed, som tager sigte på at sikre en fælles margen i forhold til referenceværdien for underskud på 3 % af BNP, gælder ikke for Rumænien, da underskuddet efter planen først vil blive bragt ned under 3 % af BNP i det sidste år af tilpasningsperioden.

Planens overensstemmelse med sikkerhedsforanstaltningen vedrørende gældsholdbarhed

(24) Ifølge planen vil den offentlige gæld ligge mellem 60 % og 90 % af BNP i mellem 2027 og 2031. Eftersom det offentlige underskud ifølge planen vil falde ned under 3 % af BNP i 2031, hvilket vil føre til en ophævelse af afgørelsen om konstatering af et uforholdsmæssigt stort underskud året efter afslutningen af tilpasningsperioden, finder sikkerhedsforanstaltningen vedrørende gældsholdbarhed dog ikke anvendelse i den periode, som planen dækker.

Makroøkonomiske antagelser i planen

(25) Planen er baseret på en række antagelser, der adskiller sig fra Kommissionens antagelser som meddelt Rumænien den 21. juni. Navnlig lægger planen andre antagelser til grund for fem variabler, nemlig udgangspunktet (strukturel primær saldo i 2024), vækst i potentielt og realt BNP og vækst i BNP-deflator, og den tager hensyn til den forventede depreciering af den nationale valuta. Disse forskelle i antagelserne vurderes nedenfor. De forskelle i antagelserne, der har den største indvirkning på den gennemsnitlige vækst i nettoudgifterne, er anført nedenfor sammen med en særskilt vurdering af hver enkelt forskel.

— I planen antages det, at udgangspunktet er dårligere end Kommissionens antagelse. Den strukturelle primære saldo udgjorde - 4,4 % af BNP i den forudgående vejledning, der blev fremsendt til Rumænien i juni 2024, og udgør - 5,3 % af BNP i planen. Den lavere strukturelle primære saldo i planen afspejler højere offentlige udgifter i årets første tre kvartaler som følge af hurtige stigninger i de offentlige lønninger, investeringsudgifter og sociale overførsler. Fremskrivningen af den primære saldo for 2024 i planen ligger meget tæt på fremskrivningen i Kommissionens efterårsprognose og er realistisk. Denne antagelse anses derfor for behørigt begrundet. Dette bidrager ifølge planen til en lavere gennemsnitlig vækst i nettoudgifterne i tilpasningsperioden end antaget af Kommissionen.

— I planen antages det, at væksten i potentielt BNP vil være lavere i 2024 og højere i 2026-2028 sammenlignet med den forudgående vejledning fra juni 2024. Samlet set er serierne lige så stabile som dem i den forudgående vejledning. Dette bidrager ifølge planen til en højere gennemsnitlig vækst i nettoudgifterne i tilpasningsperioden end antaget af Kommissionen. Muligheden for at anvende alternative potentielle vækstantagelser er i overensstemmelse med artikel 36, stk. 1, litra f), i forordning (EU) 2024/1263, forudsat at den kumulative vækst i fremskrivningsperioden (dvs. frem til 2041) stort set er i overensstemmelse med Kommissionens antagelser, hvilket er tilfældet i planen. Denne antagelse anses derfor for behørigt begrundet.

— I planen antages der en lavere vækst i BNP-deflatoren for 2025 i forhold til den forudgående vejledning fra foråret 2024, hvilket resulterer i lavere vækstrater for BNP-deflatoren i hele tilpasningsperioden ifølge reglen om lineær konvergens på mellemlang sigt med udgangspunkt i dette lavere niveau. Dette bidrager ifølge planen til en lavere gennemsnitlig vækst i nettoudgifterne i tilpasningsperioden end antaget af Kommissionen. Denne antagelse er forsigtig og derfor behørigt begrundet.

— Planen tager tilstrækkeligt hensyn til sin antagelse om en faldende RON/EUR-vekselkurs i gældsudviklingen. Denne antagelse anses for behørigt begrundet og bidrager til en lavere gennemsnitlig vækst i nettoudgifterne i tilpasningsperioden ifølge planen end ud fra Kommissionens antagelser.

Den øvrige forskel i antagelserne har ikke nogen væsentlig indvirkning på den gennemsnitlige vækst i nettoudgifterne sammenlignet med Kommissionens antagelser. Overordnet set fører alle forskellene i antagelserne samlet set til en gennemsnitlig vækst i nettoudgifterne i planen, der er lavere end referencekursen. Kommissionen vil tage hensyn til ovenstående vurdering af planens antagelser i fremtidige vurderinger af overholdelsen af denne henstilling.

Den finanspolitiske strategi i planen

(26) Ifølge den vejledende finanspolitiske strategi i planen vil tilsagnene vedrørende nettoudgifterne hovedsagelig blive opfyldt ved hjælp af udgiftsbegrænsninger. De offentlige primære udgifters andel af BNP forventes at falde fra 40,6 % i 2024 til 34,6 % i 2031, dvs. 6 procentpoint over syv år. Alle udgiftskategorier forventes at falde som andel af BNP. Dette tilsagn understøttes til en vis grad af de udgiftsreformer, der præsenteres i planen (udgiftsanalyser, pensionsreformer, reform af forvaltningen af statsejede virksomheder), men en streng gennemførelse og yderligere foranstaltninger i forhold til dem, der indgår i planen, vil være nødvendige for at nå målene. Specifikationen af de politiske foranstaltninger skal bekræftes eller justeres og kvantificeres i de årlige budgetter.

(27) Samtidig er der risici forbundet med gennemførelsen af den vejledende finanspolitiske strategi i planen. De fleste af disse tilsagn vil skulle gennemføres af en ny regering. Desuden bebudede ministeren for arbejde og social solidaritet den 20. november 2024 en stigning på 12,1 % i referenceværdien for pensioner. Dette indebærer en meget større stigning i pensionerne (ca. 1 % af BNP), end det synes antaget i planen, dvs. en nominel fastfrysning af pensionerne i 2025.

Det sæt af reform- og investeringstilsagn i planen, som ligger til grund for en forlængelse af den finanspolitiske tilpasningsperiode

(28) I planen giver Rumænien tilsagn om at gennemføre et sæt reformer og investeringer til forbedring af den potentielle vækst og den finanspolitiske holdbarhed som grundlag for at forlænge den finanspolitiske tilpasningsperiode fra fire til syv år. De reformer og investeringer, der ligger til grund for en forlængelse af tilpasningsperioden, består af flere tilsagn fra genopretnings- og resiliensplanen, visse tilsagn i genopretnings- og resiliensplanen med yderligere specifikationer samt en række nye reformer. Dette omfatter følgende foranstaltninger (se også bilag II):

— Pensionsreform og reform af særlige pensioner. Disse to reformer er eksisterende foranstaltninger i genopretnings- og resiliensplanen og svarer til milepæl 213, 214 og 215 om reformen af det offentlige pensionssystem i Rumæniens genopretnings- og resiliensplan, som allerede er blevet vedtaget. En fuldstændig gennemførelse af disse reformer vil bidrage væsentligt til de offentlige finansers holdbarhed, men de fleste af virkningerne vil slå igennem på lang sigt. Reformen af de særlige pensioner indebærer en gradvis tilpasning af kompensationsgraden for de særlige pensioner til den, der gælder i det generelle system. Pensionsreformen indebærer en fuldstændig revision af systemet med en genberegning af alle pensioner på en måde, der bedre afspejler bidragsprincippet. Reformen omfatter også bestemmelser, der tilskynder til et længere arbejdsliv: Den giver bonuspoint for lange bidragsperioder og knytter den lovbestemte pensionsalder sammen med udviklingen i den forventede levetid. Den finanspolitiske virkning af disse reformer er blevet kvantificeret af Verdensbanken.

— Reform af mindstelønnen. Dette reformtilsagn supplerer milepæl 392 i genopretnings- og resiliensplanen, der sikrer fastsættelse af mindstelønninger, og indfører et nyt system til fastsættelse af bruttomindstelønnen baseret på en uafhængig institutions forventede inflations- og produktivitetsvækstrater, samtidig med at det sikres, at mindstelønnen forbliver inden for et vist interval i forhold til gennemsnitslønnen. Reformen har til formål at gøre ændringer af mindstelønninger mere forudsigelige og dermed bidrage til at undgå vilkårlige stigninger med potentiel negativ indvirkning på omkostningskonkurrenceevnen. Reformen vil blive gennemført i 2025 og forventes at generere ekstra indtægter svarende til 0,1 % af BNP.

— Reform af lønsystemet i den offentlige sektor. Reformtilsagnet supplerer milepæl 420 i Rumæniens genopretnings- og resiliensplan om udvikling af et retfærdigt og ensartet lønsystem i den offentlige sektor. Formålet med reformen er at sikre en retfærdig og finanspolitisk bæredygtig lønpolitik ved at revidere rangordningskoefficienterne for hver erhvervsfamilie og lønskalaerne for lokale embedsmænd samt lægge et loft over bonusserne på 20 % af grundlønnen. I planen understreges behovet for, at reformen er forenelig med finanspolitisk holdbarhed, og at den gennemføres under overholdelse af rammebeløbet for den samlede

kompensation til den offentlige sektor, der indgår i planen, og bestemmelserne i loven om finanspolitisk ansvarlighed. Reformen vil først blive gennemført, når det offentlige underskud er blevet reduceret til under 5,0 % af BNP.

— Reform af beskatningen af mikrovirksomheder. Planen henviser til milepæl 206 i den rumænske genopretnings- og resiliensplan om revision af skattereglerne. Den sammenfatter de foranstaltninger, der allerede er truffet, og som er ved at blive gennemgået i forbindelse med den tredje betalingsanmodning. Hovedformålet med reformen er at indskrænke anvendelsesområdet for ordningen for mikrovirksomheder ved at stramme betingelserne for støtteberettigelse, samtidig med at ordningen forbliver så enkel som muligt. Der er allerede truffet visse foranstaltninger i 2022 og 2023, og ifølge planen vil de resterende skridt blive indfaset fra 2025. Ifølge planen vil denne reform generere yderligere indtægter på 0,1 % af BNP for regeringen. Der kunne genereres yderligere indtægter, hvis reformen bestod i en afgørende nedsættelse af tærsklen for støtteberettigelse til mikrovirksomhedsskatteordningen og tilpasning til momstærsklen. Dette ville holde systemet enkelt og gøre administrationen lettere.

— Skattereform. Dette er en eksisterende foranstaltning i genopretnings- og resiliensplanen, som vedrører milepæl 205, 207 og 208 om revision af skattereglerne samt milepæl 237 om udvikling af en automatisk ejendomsvurderingsmodel. Beskrivelsen af reformens vigtigste mål er i overensstemmelse med genopretnings- og resiliensplanen (større retfærdighed, enkelhed og forudsigelighed i skattesystemet, bedre incitamenter). Reformen sigter mod en stigning i de offentlige indtægter på 1,1 % af BNP i 2025, eksklusive virkningen af stigningen i den skattefrie del af pensionerne (hvilket svarer til en skattenedsættelse på 0,2 % af BNP). For at nå dette mål skal der gennemføres nye foranstaltninger inden udgangen af første kvartal 2025, hvilket resulterer i en årlig stigning i de offentlige indtægter på 1,7 % af BNP. Disse foranstaltninger er endnu ikke specificeret, men planen skitserer en proces, der fører til gennemførelsen af reformen, og det nævnes, at alle skatteområder kan gøres til genstand for reform.

— Reform af skatteforvaltningen. Denne reform bygger på tilsagnene i milepæl 225 og 226 om forbedring af skatte- og skatteforvaltningsprocesserne. Hovedformålet med reformen er at øge effektiviteten og den administrative kapacitet hos ANAF, agenturet for skatteforvaltning, ved at udnytte digitale værktøjer og indføre strengere overvågningsmekanismer. Den omfatter flere foranstaltninger, navnlig: indførelse af en mekanisme for tidlig opdagelse af momssvig, indførelse af analytiske værktøjer til at afhjælpe momsgabet, større udbredelse af digital kontrol med overholdelse, indførelse af en skatteplanlægningskontrolmekanisme for store og mellemstore skatteydere, integration og konsolidering af interne databaser og ændring af insolvenslovgivningen for at sikre bedre kontrol med situationen for virksomheder, der erklærer sig insolvente. Virkningen af denne reform anslås i planen til 0,5 % af BNP over den syvårige periode, hvilket forekommer plausibelt.

— Reform af det offentlige udgiftssystem. Denne reform supplerer tilsagnene i milepæl 202 om forbedring af budgetprogrammeringsmekanismen, milepæl 234 om forbedring af budgetprogrammeringsmekanismen og milepæl 392 om sikring af fastsættelse af mindstelønninger samt mål 403 om forbedring af forudsigeligheden og effektiviteten af beslutningsprocesserne i regeringen. Reformen har til formål at øge effektiviteten, gennemsigtigheden og den finanspolitiske ansvarlighed i forbindelse med anvendelsen af offentlige midler. Den omfatter foranstaltninger til kontrol af uberettigede omkostningsoverskridelser, gennemførelse af systematiske udgiftsvurderinger (udgiftsanalyser) og udvidelse af centraliserede indkøb. Genopretnings- og resiliensplanen og planen omfatter samlet set flere foranstaltninger til at tilpasse udgiftsanalyserne til international bedste praksis: forbedre regeringens ejerskab af og politiske engagement i processen, ansætte kompetent personale til at foretage revisionerne, medtage kvantificerede sparemål, forbedre forvaltningsstrukturen og integrere revisionerne bedre i budgetprocessen. Ifølge planen skønnes denne reform at medføre permanente besparelser på 0,35 % af BNP, hvilket forekommer plausibelt.

— Reform af finansieringssystemet for virksomheder. Dette er en ny foranstaltning ud over foranstaltningerne i den rumænske genopretnings- og resiliensplan, og den har til formål at støtte erhvervsklimaet, navnlig fremstillingsindustrien og SMV'er, og skabe private equity-finansieringsmekanismer, »der er rettet mod økonomiske resultater«. Reformen omfatter navnlig oprettelse af en private equity-fond for SMV-støtte, en ny retlig ramme til støtte for strategiske investeringer i økonomien for fremstillingsindustrien og en ny retlig ramme for ydelse af tilskud til særlige formål til fremstillingsindustrien. Virkningen af reformen er ikke kvantificeret, men den kan forventes at bidrage positivt, om end marginalt, til den potentielle vækst.

— Reform af udgiftssystemet for statslige/lokale økonomiske aktører (statsejede virksomheder). Denne reform er en ny foranstaltning ud over dem, der er skitseret i genopretnings- og resiliensplanen. Målet med denne reform er at skabe besparelser på tværs af statsejede virksomheder gennem effektivitetsgevinster og større ansvar i forbindelse med udgiftsbeslutninger. Denne reform omfatter flere foranstaltninger, f.eks. indførelse af udgiftsregler og ny

praksis for bedre forvaltning af kapitaludgifter, hvilket er et skridt i den rigtige retning. De potentielle yderligere indtægter anslås i planen til 0,25 % af BNP for hele planlægningsperioden, hvilket ifølge Kommissionen forekommer ambitiøst.

(29) I overensstemmelse med artikel 14, stk. 3, i forordning (EU) 2024/1263 er hvert af de reform- og investeringstilsagn, der ligger til grund for en forlængelse af tilpasningsperioden, tilstrækkeligt detaljerede, frontloadede, tidsbundne og verificerbare.

(30) De tilsagn, der er givet i genopretnings- og resiliensplanen, og som ligger til grund for forlængelsen, omfatter væsentlige reformer og investeringer, der har til formål at forbedre den finanspolitiske holdbarhed og øge økonomiens vækstpotentiale. Derudover giver Rumænien tilsagn om at fortsætte reformindsatsen i den periode, som den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag dækker, og at opretholde niveauerne for nationalt finansierede investeringer, der er realiseret i den periode, som genopretnings- og resiliensplanen dækker (se tabel 5 nedenfor). Der vil blive ført tilsyn med dette tilsagn gennem hele planens gennemførelse. Der kan således tages hensyn til de tilsagn, der er givet i genopretnings- og resiliensplanen, med henblik på forlængelsen af tilpasningsperioden, jf. artikel 36, stk. 1, litra d), i forordning (EU) 2024/1263.

(31) Det sæt af reformer og investeringer, der ligger til grund for forlængelsen, forventes at forbedre potentialet til vækst og modstandsdygtighed i Rumæniens økonomi på en bæredygtig måde som krævet i henhold til artikel 14, stk. 2, litra a), i forordning (EU) 2024/1263. Planen indeholder ingen kvantificerede skøn over reformernes og investeringernes indvirkning på den potentielle vækst. Pensionsreformer (det generelle system og særlige pensioner) bør imidlertid med tiden bidrage til en større arbejdsstyrke i forhold til scenariet uden reformer og dermed øge det potentielle BNP. Desuden forventes der i planen en stor stigning i de offentlige investeringer, navnlig i de første år af den periode, der er omfattet af planen, fra 5,4 % af BNP i 2023 til 7,1 % i 2025 og 7,3 % i 2026. Disse investeringer på alle områder, herunder vigtig infrastruktur, vil bidrage til at øge økonomiens vækstpotentiale og modstandsdygtighed. Udgiftsanalyser bør også bidrage til at omfordele ressourcer inden for budgettet til vækstfremmende prioriteter.

(32) Det sæt af reformer og investeringer, der ligger til grund for forlængelsen, forventes at støtte finanspolitisk holdbarhed som krævet i artikel 14, stk. 2, litra b), i forordning (EU) 2024/1263. Reformer vedrørende budgettets indtægtsside vil generere betydelige ekstra indtægter for regeringen. Den kumulative virkning af skattereformen, reformen af skatteforvaltningen og reformen af skatteordningen for mikrovirksomheder bør, når de er fuldt gennemført, give yderligere indtægter i størrelsesordenen 2,0 % til 2,5 % af BNP. På udgiftssiden forventes reformer, der har til formål at styrke udgiftsanalyserne og forvaltningen af statslige/lokale økonomiske aktører, at medføre besparelser på mellem 0,5 % og 1,0 % af BNP, selv om nogle af skønnene i planen synes at være optimistiske. Desuden bør loven om ensartet løn for offentligt ansatte, hvis den gennemføres inden for den ramme, der er fastsat i planen, give mulighed for en meningsfuld reduktion af de offentlige lønudgifter som en andel af BNP med 1,5 % af BNP mellem 2024 og 2031 i henhold til planen. Endelig vil pensionsreformerne (det generelle system og særlige pensioner) allerede generere besparelser ved udgangen af den syvårige periode, der er omfattet af planen, men størstedelen af besparelserne vil blive realiseret på længere sigt.

(33) Det sæt af reformer og investeringer, der ligger til grund for forlængelsen, bidrager til EU's fælles prioriteter som krævet i artikel 14, stk. 2, litra c), i forordning (EU) 2024/1263. De fleste af de reformer, der ligger til grund for anmodningen om forlængelse, bidrager til social og økonomisk modstandsdygtighed ved at sikre finanspolitisk stabilitet, forbedre effektiviteten i den offentlige sektor og fremme bæredygtig økonomisk vækst. Tilsagn vedrørende forbedring af skatteforvaltningen og gennemførelse af grundige udgiftsanalyser bør over tid gøre det muligt at omfordele ressourcer til prioriteter, der fremmer økonomiske resultater og sociale forbedringer. Reformen af mekanismen til fastsættelse af mindstelønninger bør sikre et passende niveau for mindstelønnen, der respekterer sociale og økonomiske prioriteter. Pensionsreformer (det generelle system og særlige pensioner) vil sikre systemets bæredygtighed og øge ligheden og retfærdigheden i pensionsniveauet. Endelig bør forbedringer i digitaliseringen af skatteforvaltningen bidrage til den digitale omstilling. EU's andre fælles prioriteter, nemlig sikring af energisikkerhed og opbygning af forsvarskapacitet, behandles ikke direkte i det sæt reformer og investeringer, der ligger til grund for en forlængelse, selv om førstnævnte behandles i Rumæniens genopretnings- og resiliensplan.

(34) Det sæt af reformer og investeringer, der ligger til grund for forlængelsen, efterkommer nogle af de relevante ([12]) landespecifikke henstillinger, der er udstedt som led i det europæiske semester, som krævet i artikel 14, stk. 2, litra d), i forordning (EU) 2024/1263. Reformerne forventes navnlig at bidrage til den landespecifikke henstilling, der blev udstedt i 2023 om at efterkomme den finanspolitiske henstilling, hvori Rumænien anmodes om at korrigere sit uforholdsmæssigt store underskud og rette op på uforholdsmæssigt store ubalancer. I det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for planen, forventes underskuddet på betalingsbalancens løbende poster at falde fra 7,7 % af BNP i 2024 til 4,1 % af BNP i 2031. Størstedelen af virkningen kommer fra reduktionen af det offentlige underskud, understøttet af de reformer, der ligger til grund for anmodningen om en udvidet tilpasningskurs. En langsommere vækst i de offentlige udgifter og en forsigtig indkomstpolitik (moderate stigninger i pensioner og offentlige lønninger, reform af mindstelønnen) forventes at støtte konkurrenceevnen.

(35) Reformen af mindstelønnen og pensionsreformen forventes at bidrage til at efterkomme henstillingerne i de landespecifikke henstillinger fra 2019 om behovet for at sikre fastsættelse af mindstelønninger baseret på objektive kriterier, der sikrer jobskabelse og konkurrenceevne. Reformer vedrørende omstrukturering af det offentlige udgiftssystem (udgiftsanalyser) og reformen af lønsystemet i den offentlige sektor forventes at bidrage til at efterkomme henstillingerne fra de landespecifikke henstillinger fra 2019 og 2020 om behovet for at forbedre effektiviteten af offentlige indkøb og kvaliteten og effektiviteten af den offentlige forvaltning. Desuden vil pensionsreformen og reformen af særlige pensioner bidrage til at imødekomme de landespecifikke henstillinger, der blev udstedt i 2019 om sikring af bæredygtigheden af det offentlige pensionssystem og den langsigtede levedygtighed af pensionsfonde under anden søjle, mens skattereformen og reformen af skatteforvaltningen vil bidrage til at imødekomme de landespecifikke henstillinger fra 2019 og 2020 om sikring af finanspolitisk holdbarhed og styrkelse af overholdelsen af skattereglerne og skatteopkrævningen. De fleste af de foranstaltninger, der ligger til grund for forlængelsen af tilpasningsperioden, bør også bidrage til at efterkomme de landespecifikke henstillinger fra 2022 og 2023 om gennemførelse af finanspolitikker med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort offentligt underskud til ophør.

(36) Planen sikrer, at det planlagte niveau af nationalt finansierede offentlige investeringer, der i gennemsnit er realiseret i løbet af den periode, som genopretnings- og resiliensplanen dækker, opretholdes som krævet i artikel 14, stk. 4, i forordning (EU) 2024/1263.

Tabel 5: Nationalt finansierede offentlige investeringer ifølge planen (i % af BNP)

Gennemsnitligt niveau i den periode, der er dækket af genopretnings- og resiliensplanen (2021-2026)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Gennemsnit planens løbetid (2025-2028)
4,1	5,3	5,6	4,8	4,3	4,1	3,6	3,2	5,0

Kilde: Rumæniens mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag.

(37) Endelig kan det sæt af reformer og investeringer, der ligger til grund for en forlængelse, anses for at være i overensstemmelse med de tilsagn, der er givet i genopretnings- og resiliensplanen og i den partnerskabsaftale, der er indgået i henhold til den flerårige finansielle ramme, som krævet i artikel 14, stk. 2, litra d), i forordning (EU) 2024/1263. Navnlig forventes hvert tilsagn i overensstemmelse med kravene i forordning (EU) 2024/1263 at fungere i kontinuitet og komplementaritet med genopretnings- og resiliensplanen eller partnerskabsaftalen under Rumæniens europæiske samhørighedspolitik og at imødekomme de landespecifikke henstillinger og en eller flere fælles EU-prioriteter.

(38) Det sæt af reformer og investeringer, der ligger til grund for forlængelsen af tilpasningsperioden, kan således vurderes samlet set at opfylde kriterierne i artikel 14 i forordning (EU) 2024/1263. Tilpasningsperioden kan derfor forlænges fra fire til syv år som anført i planen.

([12]) Relevante landespecifikke henstillinger er henstillinger, som i) er udstedt af Rådet fra 2019 og frem, ii) som medlemsstaten ifølge den seneste overvågning under det europæiske semester (findes på CeSaR (europa.eu)) endnu ikke har gennemført til fulde eller gjort væsentlige fremskridt med hensyn til gennemførelsen af, og som ikke er forældede (vurderet som »ikke undersøgt /ingen kommentarer«), iii) som ikke er relateret til rent budgetmæssige spørgsmål i forbindelse med stabilitets- og vækstpagten, og iv) som ikke blot er en omformulering af en tidligere henstilling om samme spørgsmål.

Andre påtænkte reformer og investeringer i planen, som reagerer på de vigtigste udfordringer, der er identificeret inden for rammerne af det europæiske semester, og håndterer Unionens fælles prioriteter

(39) Foruden det sæt reformer og investeringer, der ligger til grund for en forlængelse af tilpasningsperioden, beskriver planen andre investeringer, der påtænkes fra politisk side, som reagerer på nogle af de udfordringer, der er identificeret inden for rammerne af det europæiske semester, navnlig de landespecifikke henstillinger, herunder henstillingerne relateret til proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer, og som håndterer EU's fælles prioriteter.

(40) Hvad angår den fælles prioritet om en retfærdig grøn og digital omstilling, herunder klimamålene i forordning (EU) 2021/1119, indeholder planen reformer og investeringer til støtte for dekarboniseringen af store industrier (stål og kemikalier) ved hjælp af en elektrificering af produktionsprocesserne og ved at gå over til at bruge vedvarende brint eller vedvarende brintbrændsler. Ordningens samlede budget er på 1 mia. EUR, og betalingerne skal foretages i perioden 2025-2031. Finansieringen af denne ordning skal opnås gennem salg af kvoter for drivhusgasemissioner (CO2-kvoter). Planen omfatter også et investeringsprogram for rehabilitering af hovedvandingsinfrastruktur (2,3 mia. EUR) og dræningsinfrastruktur (34 mio. EUR). Disse foranstaltninger vil bidrage til at efterkomme de landespecifikke henstillinger, der blev udstedt i 2022 og 2023 vedrørende behovet for at mindske afhængigheden af fossile brændstoffer og fremskynde omstillingen til ren energi ved at udbrede vedvarende energi hurtigere og forbedre netkapaciteten for at åbne markedet for ny kapacitet. Aspekter vedrørende retfærdigheden i den grønne og den digitale omstilling er ikke beskrevet i planen.

(41) Med hensyn til den fælles prioritet om social og økonomisk modstandsdygtighed, herunder den europæiske søjle for sociale rettigheder, omfatter planen en ny statsstøtteordning for investeringer til støtte for regional udvikling gennem store investeringsprojekter rettet mod højkvalitetssektorer og støtte til diversificering af økonomiske aktiviteter i de mindst begunstigede regioner. Det samlede tildelte budget er på 450 mio. EUR. Planen omfatter også en statsstøtteordning for strategiske investeringer med tilskud, skattelettelser og administrative forenklingsforanstaltninger (forkortelse af fristerne for tilladelser, direkte tildeling af jord til gennemførelse af investeringer på det offentlige eller private område, der ejes af staten/lokale offentlige myndigheder, tilvejebringelse af transportinfrastruktur og forsyningstjenester, der er nødvendige for investeringerne). Ordningens samlede budget er på 1 mia. EUR, og betalingerne skal foretages i perioden 2025-2031. De sektorer, der vil kunne drage fordel af denne ordning, er: fødevareindustrien, den kemiske industri, medicinalindustrien, metalindustrien, forsvarsindustrien, metalkonstruktionsindustrien, konstruktion af maskiner og installationer, fremstilling af maskiner og udstyr samt elektrisk udstyr. Disse foranstaltninger vil bidrage til at efterkomme de landespecifikke henstillinger om likviditetsstøtte til økonomien for virksomheder, der blev udstedt i 2020.

(42) Med hensyn til energisikkerhed, som er en fælles prioritet, nævner planen Rumæniens deltagelse i tværnationale energitransportinfrastrukturinitiativer, der har til formål at øge Europas energisikkerhed, herunder den sydlige korridor, BRUA-korridoren (Bulgarien-Rumænien-Ungarn-Østrig) og den transbalkanske korridor.

(43) Med hensyn til den fælles prioritet om forsvarskapacitet henviser planen til nye initiativer til regulering af de generelle retlige rammer for indførelse af faciliteter for investeringer med en betydelig indvirkning på fremstillingsområdet. En af disse faciliteter er en statsstøtteordning, der bl.a. har til formål at dække forsvarsindustrien.

(44) Planen indeholder visse oplysninger om sammenhængen og, hvor det er relevant, komplementariteten med fondene under samhørighedspolitikken og Rumæniens genopretnings- og resiliensplan og disses fordele for Rumænien, og den understreger komplementariteten mellem nationale og europæiske fonde, navnlig med hensyn til større projekter inden for infrastruktur og udvikling af landdistrikter, og at den vellykkede udnyttelse af europæiske fonde beror på en effektiv forvaltning af midlerne herfra samt de midler, der afsættes fra Rumæniens konsoliderede budget.

(45) Planen indeholder en oversigt over behovet for offentlige investeringer i Rumænien i relation til EU's fælles prioriteter. Med hensyn til en retfærdig, grøn og digital omstilling henviser planen til støtteordningen for dekarbonisering af industrielle produktionsprocesser ved elektrificering af produktionsprocesser og omstilling til anvendelse af vedvarende brint eller vedvarende brintbrændsler. Med hensyn til social og økonomisk modstandsdygtighed, herunder den europæiske søjle for sociale rettigheder, rapporteres der i planen navnlig om behovet for at gennemføre et investeringsprogram for rehabilitering af hovedvandingsinfrastrukturen, statsstøtteordningen til støtte for investeringsprojekter i fremstillingssektoren og investeringer for at sikre den regionale udvikling, herunder store investeringsprojekter. Med hensyn til opbygning af forsvarskapacitet fremgår det af planen, at der er behov for fuldt ud at gennemføre statsstøtteordningen for strategiske investeringer med tilskud, skattelettelser og andre former for støtte, som bl.a. vil støtte forsvarssektoren.

Konklusion på Kommissionens vurdering

(46) Overordnet set finder Kommissionen, at Rumæniens plan opfylder kravene i forordning (EU) 2024/1263.

RÅDETS SAMLEDE KONKLUSION

(47) Rådet ser med tilfredshed på Rumæniens mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag og mener, at en fuldstændig gennemførelse heraf vil bidrage til at sikre sunde offentlige finanser og støtte holdbarheden af den offentlige gæld samt bæredygtig og inklusiv vækst.

(48) Rådet noterer sig Kommissionens vurdering af planen. Rådet opfordrer imidlertid Kommissionen til at forelægge sin vurdering af fremtidige planer i et særskilt dokument i forhold til Kommissionens henstillinger med henblik på Rådets henstillinger.

(49) Rådet noterer sig Kommissionens vurdering af nettoudgiftskursen og de vigtigste makroøkonomiske antagelser i planen, herunder i forbindelse med Kommissionens forudgående vejledning, samt betydningen af planens nettoudgiftskurs for det offentlige underskud og den offentlige gæld. Rådet noterer sig Kommissionens vurdering, at de makroøkonomiske og finanspolitiske antagelser, selv om de i nogle tilfælde afviger fra Kommissionens antagelser, bl.a. for at tage højde for ajourførte makroøkonomiske og finanspolitiske data, generelt er behørigt begrundede og understøttet af sunde økonomiske argumenter. Rådet noterer sig planens brede finanspolitiske strategi og risiciene forbundet med udsigterne, som kan påvirke realiseringen af det makroøkonomiske scenario samt de underliggende antagelser og opfyldelsen af planens nettoudgiftskurs. Rådet noterer sig også, at geopolitiske risici kan lægge pres på forsvarsudgifterne.

(50) Rådet forventer, at Rumænien er rede til at tilpasse sin finanspolitiske strategi efter behov for at sikre, at landets nettoudgiftskurs opfyldes. Rådet er besluttet på nøje at overvåge den økonomiske og finanspolitiske udvikling, herunder den, der ligger til grund for scenariet i planen.

(51) Rådet mener, at der i god tid inden næste runde af den finanspolitiske overvågning er behov for yderligere drøftelser med henblik på at nå frem til en fælles forståelse af betydningen for den årlige overvågning af vækstraterne i de kumulative nettoudgifter.

(52) Rådet godkender det sæt af reform- og investeringstilsagn, som Rumænien har fremlagt i sin mellemfristede plan, og som ligger til grund for forlængelsen af tilpasningsperioden, og ser med tilfredshed på bestræbelserne på at kvantificere indvirkningen på væksten og den finanspolitiske holdbarhed. Rådet er enigt med Kommissionen i, at det sæt af reform- og investeringstilsagn, som Rumænien har fremlagt, berettiger en forlængelse af tilpasningsperioden fra fire til syv år. Rådet noterer sig Kommissionens vurdering, der peger på, at kriterierne i artikel 14 samlet set er opfyldt, idet der også tages hensyn til overgangsbestemmelsen i artikel 36, stk. 1, litra d), i forordning (EU) 2024/1263 ved hjælp af det sæt af reformer og investeringer, der ligger til grund for forlængelsen. Rådet noterer sig Kommissionens vurdering, at reform- og investeringstilsagnene forventes at forbedre vækstpotentiale og modstandsdygtighed på en holdbar måde og understøtte den finanspolitiske holdbarhed. Rådet henstiller til Rumænien, at landet gennemfører reform- og investeringstilsagnene fuldt ud for at opretholde forlængelsen af tilpasningsperioden.

(53) Rådet noterer sig Kommissionens beskrivelse af de reform- og investeringsbehov og påtænkte reformer og investeringer – ud over vurderingen af det sæt af reform- og investeringstilsagn, der ligger til grund for en forlængelse af tilpasningsperioden – som reagerer på de vigtigste udfordringer, der er identificeret inden for rammerne af det europæiske semester, og understreger betydningen af at sikre gennemførelsen af disse reformer og investeringer. Rådet vil på grundlag af rapporter fra Kommissionen vurdere disse reformer og investeringer og overvåge deres gennemførelse inden for rammerne af det europæiske semester.

(54) Rådet ser frem til de årlige statusrapporter fra Rumænien, som navnlig skal indeholde oplysninger om fremskridtene med gennemførelsen af nettoudgiftskursen som fastsat af Rådet og gennemførelsen af de bredere reformer og investeringer inden for rammerne af det europæiske semester samt gennemførelsen af det sæt af reformer og investeringer, der ligger til grund for en forlængelse af tilpasningsperioden.

(55) I overensstemmelse med artikel 17 i forordning (EU) 2024/1263 bør Rådet rette en henstilling til Rumænien om fastsættelse af den nettoudgiftskurs, der er anført i planen, og om godkendelse af det sæt af reformer og investeringer, der ligger til grund for en forlængelse af tilpasningsperioden til syv år,

HENSTILLER, at Rumænien

1. sikrer, at væksten i nettoudgifter ikke overstiger de maksimumsgrænser, der er fastsat i bilag I til denne henstilling.

2. inden for de angivne frister gennemfører det sæt reformer og investeringer, der ligger til grund for forlængelsen af den finanspolitiske tilpasningsperiode til syv år, som fastsat i bilag II til denne henstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den 21. januar 2025.

På Rådets vegne

A. DOMAŃSKI

Formand

BILAG I

Maksimale nominelle vækstrater for nettoudgifterne (årlige og kumulerede vækstrater, i nominelle tal)

Rumænien

År		2025	2026	2027	2028
Vækstrater (i %)	Årlig	5,1	4,9	4,7	4,3
	Kumuleret (*)	20,2	26,0	31,9	37,6

(*) De kumulerede vækstrater beregnes med 2023 som basisår. De kumulative vækstrater anvendes i den årlige overvågning af efterfølgende overholdelse i kontrolkontoen.

BILAG II

Sæt af reformer og investeringer, der ligger til grund for en forlængelse af tilpasningsperioden til syv år

Rumænien

	Vigtigste målsætninger	Beskrivelse af og tidspunkt for centrale tiltag [1]	Indikator(er) for overvågning
Pensionsreform (Eksisterende foranstaltning i genopretnings- og resiliensplanen: C8.R6,0.M214)	Hovedformålet med reformen er at sikre det generelle pensionssystems bæredygtighed. Reformen omfatter følgende: ny beregningsformel for pensioner, ny pensionsindekseringsregel og en mekanisme til at forhindre vilkårlige pensionsstigninger, færre muligheder for tidlig pensionering, incitamenter til at forlænge arbejdslivet, automatisk forhøjelse af den almindelige pensionsalder i overensstemmelse med den forventede levetid, tilpasning af den lovbestemte pensionsalder for mænd og kvinder til 65 år senest i 2035.	Den normative retsakt om reform af det generelle pensionssystem trådte i kraft den 1. september 2024.	Relevant milepæl i genopretnings- og resiliensplanen C8.R6,0.M214 opfyldt på tilfredsstillende vis Gennemførelse af loven i overensstemmelse med planen.
Særlig pensionsreform (Eksisterende foranstaltning i genopretnings- og resiliensplanen: C8.R6,0.M215)	Den nye lovgivningsmæssige ramme reviderer de særlige pensioner for at bringe dem i overensstemmelse med bidragsprincippet. Der oprettes ingen nye kategorier af særlige pensioner, og de eksisterende kategorier strømlines. Særlige pensioner beregnes på grundlag af bidragsprincippet, ancienniteten og justeringen af den procentdel, der er knyttet til lønnen. Minimumsbidragsperioden svarer til den, der gælder i det almindelige pensionssystem. Ingen særlig pension må overstige den indkomst, der er optjent i bidragsperioden.	Den normative retsakt om revision af særlige pensioner for at bringe dem i overensstemmelse med bidragsprincippet trådte i kraft den 1. januar 2024.	Relevant milepæl i genopretnings- og resiliensplanen C8.R6,0.M215 opfyldt på tilfredsstillende vis

	Vigtigste målsætninger	Beskrivelse af og tidspunkt for centrale tiltag [1]	Indikator(er) for overvågning
Reform af mindstelønnen [Tilføjelse til genopretnings- og resiliensplanens milepæl C13. R5,0.M392]	Etablering af en mekanisme til fastsættelse af mindstelønninger baseret på objektive kriterier, der støtter jobskabelse og national konkurrenceevne, herunder justering af bruttomindstelønnen i overensstemmelse med den forventede inflationsrate og produktivitetsvækst. Hvis det nye forhold mellem den justerede bruttomindsteløn og den forventede gennemsnitlige bruttoløn for det følgende år er under 45 %, kan bruttomindstelønnen også justeres yderligere med 0-50 % af den forventede produktivitetsvækstrate, men forholdet bør aldrig overstige 50 %.	**Inden første kvartal 2025**: Ikrafttrædelse af den retsakt, der regulerer det nye system for fastsættelse af mindstelønninger.	Den normative retsakts ikrafttrædelse
Lønreform i den offentlige sektor [Tilføjelse til genopretnings- og resiliensplanens milepæl C14. R4,0.M420]	Sikre en retfærdig og bæredygtig lønpolitik ved at revidere rangordningskoefficienterne for hver erhvervsfamilie i den offentlige sektor, genindføre lønskalaer for tjenestemænd i de lokale forvaltninger, revidere godtgørelsessystemet og begrænse det økonomiske tillægsbeløb til 20 % af grundlønnen. Sikring af den finanspolitiske holdbarhed af aflønningssystemet for offentligt ansatte. Med henblik herpå vil reformen først træde i kraft, når budgetunderskuddet efter periodiseringsprincippet falder til under 5 % af BNP (herunder hvis det indebærer en ændring af tidsplanen for denne reform i henhold til genopretnings- og resiliensplanen). Det nye system vil blive gennemført under fuld overholdelse af bestemmelserne i loven om finanspolitisk ansvarlighed. Reformen vil sikre, at de offentlige lønudgifter holdes inden for bevillingsrammen i den mellemfristede strukturelle budgetplan.	**Når det offentlige underskud er under 5 % af BNP**: **Trin 1:** Vedtagelse og ikrafttræden af den nye retlige ramme for aflønning af offentligt ansatte, der sikrer, at de offentlige lønudgifter som en andel af BNP forbliver på linje med eller under niveauet i fremskrivningerne i den mellemfristede finanspolitiske plan. **Trin 2:** Streng overholdelse af fremskrivningerne i den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag vedrørende de offentlige lønudgifter som en andel af BNP for alle de år, der er omfattet af planen.	Ikrafttrædelse af de nye lovgivningsmæssige rammer, efter at det offentlige underskud er blevet reduceret til under 5 % af BNP. Reduktion af de offentlige lønudgifter som andel af BNP med 1,5 procentpoint mellem 2024 og 2031 i overensstemmelse med fremskrivningerne i den mellemfristede finanspolitiske plan.

	Vigtigste målsætninger	Beskrivelse af og tidspunkt for centrale tiltag ([1])	Indikator(er) for overvågning
Reform af skatteordningen for mikrovirksomheder [Tilføjelse til genopretnings- og resiliensplanens milepæl og mål C8.R4,0.M206]	Gradvis reduktion af anvendelsesområdet for skatteordningen for mikrovirksomheder. Fuld overensstemmelse med målene for milepæl 206 i genopretnings- og resiliensplanen, herunder ved at revidere tærsklen for berettigelse til ordningen (og eventuelt tilpasse den til momstærsklen på mellemlang sigt) og ajourføre skattesatsen for mikrovirksomheder. I forhold til det nuværende system genererer reformen yderligere indtægter på mindst 0,1 % af BNP i 2025 og derefter.	**Inden første kvartal 2025**: Udarbejdelse og ikrafttrædelse inden udgangen af første kvartal 2025 af en lov om ændring af skatteordningen for mikrovirksomheder for at bringe den i overensstemmelse med milepæl 206 i genopretnings- og resiliensplanen.	Ikrafttrædelse af en normativ retsakt om ændring af betingelserne for berettigelse i skatteordningen for mikrovirksomheder for at bringe den i overensstemmelse med milepæl 206 i genopretnings- og resiliensplanen og generere yderligere indtægter på 0,1 % af BNP.

	Vigtigste målsætninger	Beskrivelse af og tidspunkt for centrale tiltag [1]	Indikator(er) for overvågning
Revision af de skattemæssige rammer [Tilføjelse til genopretnings- og resiliensplanens milepæle og mål C8.R4,0.M207, C8.R4,0.M208, C8.I7,0.M237]	Gennemførelse af en skattereform, der bidrager til finanspolitisk konsolidering og fremmer bedre økonomiske incitamenter. Reformens budgetmæssige virkning i 2025 bør være på mindst 1,1 % af BNP, eksklusive virkningen af at hæve bundfradraget for pensionsindkomst (0,2 % af BNP). De nye foranstaltninger har derfor en samlet virkning på 1,3 % af BNP i 2025. Da foranstaltningerne vil blive gennemført inden udgangen af første kvartal 2025, bør den permanente virkning for hele året af de nye foranstaltninger være 1,7 % af BNP. Idriftsættelse af informationssystemet til vurdering af ejendomsskattepligtige ejendomme med følgende karakteristika: — Interoperabilitet mellem databaser, der indeholder oplysninger om ejendomme, som forskellige institutioner er i besiddelse af. — Idriftsættelse af en særlig enhed i finansministeriet. — Oprettelse af et ejendomssalgsprisregister for beboelsesejendomme, udvikling af en massevurderingsmodel for beboelsesejendomme. — Indførelse af en mekanisme til fastsættelse af den skattepligtige værdi af fast ejendom ved hjælp af mekanismer til vurdering af markedsværdien.	**Inden første kvartal 2025**: **Trin 1:** Udarbejdelse af en rapport, der bygger på Verdensbankens rapport om beskatning (udarbejdet under milepæl 205 i genopretnings- og resiliensplanen), og som opstiller to scenarier for skattereformen med fuldt specificerede foranstaltninger. Foranstaltningerne bør omfatte alle områder relateret til beskatning og sociale bidrag. **Trin 2:** Regeringens vedtagelse af et memorandum med specifikke skatteforanstaltninger på grundlag af ovennævnte rapport. Foranstaltningerne bør være i overensstemmelse med milepæl 207, 208 og 237 i genopretnings- og resiliensplanen og mål 1 i skattereformen. **Trin 3:** Regeringen afholder en offentlig debat om ændringerne af skatteloven. **Trin 4:** Foranstaltningerne gennemføres og træder i kraft senest den 1. april 2025. **Inden fjerde kvartal 2025**: **Trin 5:** Som anført i milepæl 237 i genopretnings- og resiliensplanen, udvikling af et IT-system til gennemførelse af den automatiserede ejendomsvurderingsmodel for ejendomsbeskatning, støtte til den nye tilgang baseret på markedsværdi og idriftsættelse af en specialiseret afdeling med ansvar inden for ejendomsbeskatning.	Trin 1: Rapport fra myndighederne. Trin 2: Regeringens vedtagelse af et memorandum i overensstemmelse med reformens vigtigste målsætninger. Trin 3: Offentlig debat med den private sektor. Trin 4: Ikrafttrædelse af foranstaltningerne i overensstemmelse med reformens målsætning 1. Trin 5: Rapport fra myndighederne.

	Vigtigste målsætninger	Beskrivelse af og tidspunkt for centrale tiltag [1]	Indikator(er) for overvågning
Reform af skatteforvaltningen. [Tilføjelse til genopretnings- og resiliensplanens milepæle og mål C8.I2,0.M225 C8.I2,0.M226 C8.I2,0 M226a C8.I3,0 M227]	Hovedformålet er at forbedre skatteforvaltningen og generere yderligere offentlige indtægter på mindst 0,5 % af BNP i 2026. Reformen har navnlig til formål at: Forbedre ANAF's enhed for bekæmpelse af svig med et realtidsovervågningsværktøj til afsløring af afgiftspligtige højrisikokøb i forbindelse med transaktioner inden for Fællesskabet, transittransaktioner og indenlandske transaktioner. Gennemføre analytiske værktøjer og et dedikeret modul til bekæmpelse af svig for at afhjælpe og analysere momsgabet. Øge kapaciteten til at opdage uregelmæssigheder inden for systemer såsom e-Invoice, SAF-T, e-AMEF, e-DU, e-VAT, DAC-7 og CESOP. Udvide programmet til prædiktiv analyse til at omfatte en bredere vifte af skatteydere, hvilket øger skatteinspektionens effektivitet for moms og selskabsskat. Etablere et risikoklassificeringssystem for skatteydere og udvikle et IT-værktøj til at forvalte og analysere store mængder data med henblik på at fastlægge risikokategorier for skatteydere. Modernisere og sikre interoperabilitet mellem skatteyderadministrationssystemer og andre statslige institutioners systemer for at forbedre forvaltningen af skatteoplysninger og adgangen til aktiver og transaktioner i realtid. Omstrukturere informationssystemet for at mindske forsinkelser i revisioner og skatteinspektioner. Ændre insolvenslovgivningen for at få bedre kontrol over virksomheder, der erklærer sig insolvente, og mindske momsgabet. Gennemføre en automatisk betalingsmekanisme for at øge frivillig overholdelse og indføre fleksible mekanismer for salg af løsøre gennem detailcentre. Oprettelse af en specialiseret afdeling til at foretage risikoanalyser ved hjælp af modeller, implementering af moduler til bekæmpelse af svig, kvantificering af momsgabet og styrkelse af ANAF's kapacitet til bekæmpelse af svig.	**Inden første kvartal 2025 (fjerde kvartal 2026 for APIC)**: **Trin 1:** Gennemførelse af en mekanisme for tidlig opdagelse af momssvig i forbindelse med køb inden for Fællesskabet, transit og indenlandske transaktioner. **Inden andet kvartal 2025**: **Trin 2:** Gennemførelse af moduler til bekæmpelse af svig til analyse og identifikation af transaktioner, der mistænkes for karruselsvig (CARUSEL, INDFISC, TRANSPRISC, COMRISC og RORISC). **Inden andet kvartal 2025**: **Trin 3:** Afslutning af syv digitaliseringsprojekter, herunder e-Invoice, SAF-T, e-AMEF, e-DU, e-VAT, DAC-7 og CESOP. **Inden første kvartal 2025**: **Trin 4:** Styrke tilsynet med skatteplanlægningsmekanismen for store skatteydere og udvidelsen af denne mekanisme til mellemstore skatteydere efter gennemførelsen af APIC. **Inden fjerde kvartal 2025**: **Trin 5:** Integration og konsolidering af interne databaser, udvikling af et nyt system baseret på 360-graders profilering af skatteydere, sikring af interoperabilitet med de statslige institutioners informationssystemer. **Inden fjerde kvartal 2026**: **Trin 6:** Gennemførelse af en moderne opkrævningsmekanisme, der giver skatteyderne mulighed for at vælge tilbagevendende betaling af angivne skatteforpligtelser. **Inden fjerde kvartal 2025**: **Trin 7:** Etablering og idriftsættelse af en specialiseret struktur bestående af eksperter inden for IT, økonometri og finansiel analyse til kvantificering af risici og skattegab.	Trin 1-7: Rapporter fra myndighederne. Andelen af indtægter i forhold til BNP bør stige med mindst 0,5 % af BNP i 2026 i forhold til 2024, eksklusive virkningen af nye foranstaltninger, der påvirker skattegrundlag og skattesatser, og som træffes i 2025 og 2026. Dette vil blive vurderet i april 2027 på grundlag af nationalregnskaberne.

	Vigtigste målsætninger	Beskrivelse af og tidspunkt for centrale tiltag ([1])	Indikator(er) for overvågning
Omstrukturering af det offentlige udgiftssystem/udgiftsanalyser [Tilføjelse til genopretnings- og resiliensplanens milepæle C8.R3.M202, C8.I5,0.M234, C13.R5,0.M392 og C14.R1,0.T403]	Oprette en database over gennemsnitlige indkøbsomkostninger og etablere en kontrolmekanisme til overvågning og håndtering af uberettigede udgiftsstigninger. Denne database tjener også til at centralisere indkøb af specifikke varer og tjenesteydelser, reducere omkostningerne og indføre udgiftsnormer for offentlige institutioner. Gennemføre årlige analyser af de offentlige udgifter, fastsætte obligatoriske sparemål og identificere foranstaltninger til at nå dem i overensstemmelse med tidsplanen for strategien for udgiftsanalyse. Øge effektiviteten af de offentlige udgifter til standardiserede varer og tjenesteydelser i den centrale offentlige forvaltning. I sundhedssystemet skal der gennemføres centraliserede indkøb af medicinsk udstyr og hjælpematerialer til nødsystemet. Ajourføre og modernisere det IT-system, der anvendes til at udvikle og forvalte det nationale budget, for at opnå en bedre forvaltning af budgetdata, øget budgetgennemsigtighed, forbedret overvågning og rapportering. Desuden øge antallet af specialiseret personale, der er involveret i udgiftsanalyser. Gennemgå de retlige rammer for at styrke finansministeriets og de centrale og lokale offentlige myndigheders ansvar for at overvåge gennemførelsen af udgiftsanalyser.	**Inden fjerde kvartal 2025**: **Trin 1:** Oprette en database og etablere en kontrolmekanisme for stigninger på over 20 % i forhold til de gennemsnitlige omkostninger for offentlige institutioner. **Hvert år, der er omfattet af planen (2025-2031)**: **Trin 2:** Gennemføre årlige tematiske udgiftsanalyser og anvende konklusioner og anbefalinger i budgetplanlægningsprocessen i overensstemmelse med den fastlagte årlige tidsplan. **Gradvist fra fjerde kvartal 2024 til andet kvartal 2030**: **Trin 3:** Udvide de kategorier af varer og tjenesteydelser, der vil blive indkøbt centralt, med fokus på prioriterede sektorer med høje udgiftsniveauer. Øge andelen af udbudsprocedurer, der tildeles af ONAC, i forhold til alle udbudsprocedurer, der tildeles af alle ordregivende myndigheder i Rumænien, med gennemsnitligt 0,25 % om året i løbet af de næste syv år. **Inden fjerde kvartal 2025**: **Trin 4:** Idriftsætte den specialiserede struktur i finansministeriet med henblik på at overvåge de offentlige udgiftssystemer ved hjælp af resultatindikatorer og deltage i specialiserede uddannelseskurser, der tilrettelægges med støtte fra Verdensbanken. **Inden fjerde kvartal 2025**: **Trin 5:** Etablere en retlig ramme for gennemførelse af resultatindikatorer for de centrale og lokale offentlige myndigheder.	Trin 1: Rapport fra myndighederne. Trin 2: Offentliggørelse af to udgiftsanalyser om året vedrørende specifikke sektorer eller aktiviteter. Revisionerne omfatter obligatoriske sparemål. Trin 3: Rapport fra myndighederne, der viser stigningen i andelen af udbudsprocedurer, der tildeles af ONAC. Trin 4: Rapport fra myndighederne. Trin 5: Ikrafttrædelse af den normative retsakt inden fjerde kvartal 2025.

	Vigtigste målsætninger	Beskrivelse af og tidspunkt for centrale tiltag [1]	Indikator(er) for overvågning
Reform af virksomhedsfinansieringssystemet (ny foranstaltning)	Styrke den administrative kapacitet i ministeriet for investeringer og europæiske projekter til at tildele midler til støtte for SMV'er i form af private equity, fremme langsigtet økonomisk udvikling, tiltrække investorer og skabe arbejdspladser.	**Inden andet kvartal 2026**: Reform af den institutionelle ramme for tildeling af midler til støtte for erhvervsklimaet – private equity-fond for SMV-støtte.	Ikrafttrædelse af loven om iværksættelse af fonden sammen med specifik lovgivning om tilskud, skattefradrag og skattemæssige anlægsafskrivninger til fremstillingsindustrien.
Reform af udgiftssystemet for statsejede virksomheder (ny foranstaltning)	Gennemførelse af diagnostiske analyser af erhvervsdrivende med henblik på: — Reduktion af tab og forfaldne betalinger. — Ajourføring af gebyrer for udførte tjenester og reduktion af driftsomkostninger, hvilket fører til et fald i tilskud/overførsler fra statsbudgettet, en stigning i nettooverskuddet og en stigning i statsbudgettets indtægter. — Identifikation af ikkeproduktive/ikkefunktionelle aktiver og forslag om foranstaltninger til anvendelse og/eller afhændelse heraf. — Indførelse af udgiftsregler, navnlig for udgiftskategorier, der ikke er direkte knyttet til produktionsprocessen eller leveringen af tjenesteydelser. Reformen bør fuldt ud respektere princippet om statsejede virksomheders uafhængighed og kravet om, at de skal tilstræbe rentabilitet. Samlet set bør disse foranstaltninger resultere i lavere overførsler/tilskud fra centrale og lokale myndigheder til statsejede virksomheder svarende til 0,25 % af BNP i hele planens løbetid.	**Inden tredje kvartal 2025**: **Trin 1:** Gennemførelse af en diagnostisk analyse af driftsudgiftssystemet, indtægtssystemet og mekanismerne til ajourføring af gebyrer samt tilskudssystemet for økonomiske aktører. **Inden fjerde kvartal 2025**: **Trin 2:** Fastlæggelse af de lovgivningsmæssige rammer for at forbedre driftsudgiftssystemet, forbedre forvaltningen af offentlige aktiver, indføre udgiftsregler og mindske afhængigheden af det offentlige budget inden fjerde kvartal 2025.	Trin 1: Rapport fra myndighederne. Trin 2: Ikrafttrædelse af den retlige ramme. Reformen bør resultere i lavere overførsler fra centrale og lokale myndigheder til statsejede virksomheder svarende til 0,25 % af BNP for hele planens løbetid (i forhold til niveauet i 2023).

[1] Tidsplanen for foranstaltningerne i genopretnings- og resiliensplanen er vejledende og stemmer overens med tilsagnene i Rådets relevante gennemførelsesafgørelse.